

9429

29
1534
ID 3623

ЗАКОНИ ПРО ЗЕМЛЮ і ЛІСИ

Українській Народній Республіці

— і —

УНІВЕРСАЛ ДИРЕКТОРІІ

Української Народньої Республіки

ДО ТРУДОВОГО СЕЛЯНСТВА.

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

[Київ
1919]

333 (с47.71)

X2 (246) 7-62

**Постанова Годи Міністрів
Української Народньої Республіки
від 8 січня, року 1919.**

Рада Міністрів Української Народньої Республіки ухвалила:

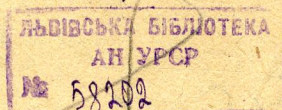
1. Затвердити „Закон про землю в Українській Народній Республіці“.
2. Доручити Міністрові Земельних Справ перевести в життя цей закон по телеграфу.
3. Надати право Міністрові Земельних Справ в пояснення цього закону видавати інструкції.

Голова Ради Міністрів Чеховський.

Міністр Земельних Справ М. Шаповал.

Посвідчую: Державний Секретарь Корчинський.

8 січня, р. 1919. Київ.

„Іменем Української Народньої Республіки затверджуємо.
8 Січня 1919 року.

Голова Директорії; В. Винниченко.

Члени: { Петлюра.
А. Макаренко.
Андрієвський.

Член Секретарь: Ф. Швець.

ПОСВІДЧУЮ:

Керуючий Справами Канцелярії Директорії: І. І. Красковський*.

9729

ЗАКОН ПРО ЗЕМЛЮ

В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ.

Р О З Д І Л І.

Загальні положення.

1. Право приватної власности на всі землі з їх водами, надземними і підземними природними багатствами та лісами в межах Української Народньої Республіки касується.

2. Всі землі з їх водами, лісами, надземними і підземними природними багатствами стають добром народу Української Народньої Республіки.

3. На користування цім добром мають право всі громадяне Української Народньої Республіки, без ріжниці полу, віри і національності, з додержанням правил цього закону, і в першу чергу ті, хто землю обробляє своїми руками.

4. Верховне порядкування і розпорядження всіми землями з їх водами, лісами, надземними і підземними багатствами належить Верховній Владі Української Народньої Республіки.

5. Порядкування землею в межах цього закону належить:

а) землями мійського користування згідно з п. п. 9 і 10—
органам мійського самоврядування.

б) іншими — сільським, волостним, повітовим і губернським Земельним Управам, в межах їх компетенції.

6. На центральні і місцеві органи порядкування землею накладається:

а) утворення запасного земельного фонду з земель сільсько-господарського значіння.

б) забезпечення громадянам їх прав користування землею та переслідування самовільного захвату землі.

в) охорона природних багатств землі від виснаження і вживання заходів до зросту цих багатств.

г) допомога розвитку гуртового хліборобства і сільсько-господарських промислів.

7. Для переведення заходів по охороні і розвитку багатств землі закладається Державний Меліоративний Фонд.

8. Для допомоги нормальному розвитку сільського господарства Державою організується сільсько-господарський кредит.

Р О З Д І Л І І.

Основні положення користування землею.

9 Користування землею дозволяється:

а) Для загально-громадського господарства, коли органи Державної влади, органи мійського самоврядування, або земельні Управи, організують і ведуть різні користні підприємства загально-державного або місцевого громадського значіння.

б) Для приватно-трудового господарства, яке ведеться окремими особами, сім'ями або спільно товариствами до відповідної норми, згідно з умовами цього закону.

10. Органам державної влади, органам місцевого самоврядування і їх союзам та загальним установам з затвердження Народного Міністерства Земельних Справ надається право повертати і призначати потрібні площі земель для громадського користування з метою:

а) охорони природних багатств землі від виснаження;

б) використання багатств землі й повернення прибутків з них на загально громадські потреби.

в) закладання досвідних і зразкових полів, розсадників, питомників і селекційних станцій, а також для санітарних, благодійних, освітніх та інших загальних користних установ.

г) будування залізниць і інших шляхів,

д) розселення міської людності і поширення господарств місцевих самоврядувань.

11. Сельським громадам і земельним установам надається право робити всі заходи до побільшення земельної продукції—та полагождення сільсько-господарських відносин на місцях, а саме: усувати черезполосицю і т. інше.

12. Земля одводиться Земельними Управами в приватно-трудове користування окремим господарствам, сільським громадам та товариствам, які встановляють порядкування одведеними їм землями, з додержанням вимог цього закону.

13. Нормою наділення для окремих господарств повинна бути така кількість землі, яка буде определена земельними установами, з додержанням вимог цього закону, але ця норма не має бути низчою 5 або 6 десятин кращої землі для середнього трудового господарства і не повинна перевищати трудової земельної норми. Безземельні і малоземельні з тих округ, де не вистарчить землі на трудовий мінімум одержують землю в тих місцях, де є більше землі, але з підвищенням трудового мінімуму.

14. Строки користування землею, наділеною з запасного земельного фонду, можуть встановлятися сільськими громадами і товариствами на підставі правил, встановлених Земельними Управами згідно з цим законом.

15. Право користування землею може переходити по наслідству, з повідомленням про це Повітової Земельної Управи. Порядок передачі права користування в спадщину має бути установлений окремим законом.

16. Передача права користування землею іншим господарствам чи особам за винятком земель, зазначених в § 21, допускається лише з дозволу Повітової Земельної Управи.

Примітка: Коли господарь має сім'ю, то оставлення участка, або його передача може статись лише по згоді всіх дорослих членів родини; ці члени родини про свою

згоду повинні самостійно внести заяву Повітовій Земельній Управі.

17. Участки землі приватно-трудового або громадського користування, на котрих зовсім припиняється господарство, або ведеться з порушенням закону чи встановлених правил, переходять в порядкування Земельних Управ.

18. При зміні господарів участків землі всі заведені попереднім господарем і невикористовані земельні поліпшення і меліорації сплачуються йому новим господарем.

19. Відносно порядку зарахування до запасного земельного фонду і користування землями, що належать підданим чужоземних держав, буде видано окремий закон.

Р О З Д І Л І І І.

Переходні заходи.

20. Вивласнення всіх земель з їх водами, лісами, надземними і підземними природними багатствами в межах Української Народньої Республіки переводиться без викупу.

21. За теперішніми дрібними господарями залишаються земельні участки в їх користуванню не більш 15 десятин на господарство. Такі земельні участки, по бажанню господарів, можуть бути передані ними тільки в розпорядження держави на певних умовах.

Примітка I. Для земель пісковатих, солончакуватих, болотяних та облогуєчих ця норма (15 десятин) підвищується постановою Повітової Земельної Управи з затвердження Міністерства Земельних Справ.

Примітка II. Сади, виноградники, хмільники і інші подібні культурні участки в нормах, зазначених цієї ст. 20, залишаються в користуванню теперішніх господарів.

22. Землі довгострочної, строком більше 10 літ, та спадкової аренди (чиншовики, вільні люде першого і другого розряду) залишаються в користування цих арендаторів на загальних умовах (ст. 21). Короткострочні арендні договори (менш 10 літ) касуються. Дрібним арендаторам, що аренду-

ють не більш 15 десятин, повертається вартість посіву і оранки по оцінці Земельних Управ.

23. Всі арендні договори на користування землею, заключені пізніше 18 січня 1918 року хоча би і на час довший 10 літ на землі сільсько-господарського користування скасовуються зо всіма їх обов'язками і арендарі мають право одержати землю в користування на умовах зазначених в ст. 29.

24. Всі землі, які до видання цього закону були в розпорядженні органів місцевого самоврядування і різних громадських та наукових установ, в порядку ст. ст. 9 і 10 основних положень залишаються в їх користуванню, що підлягає остаточному затвердженню Народнього Міністерства Земельних Справ.

25. Садибні участки землі під оселями і ріжними господарськими, торговельними й промисловими підприємствами залишаються в користуванню їх власників в кількості, яка встановлюється Земельними Управами чи органами мійського самоврядування по приналежності і затверджуються Народнім Міністерством Земельних Справ.

26. Для забезпечення нормального розвитку існуючих цукроварень і гуралень залишається необхідна кількість землі в розпорядженні Повітових і Губерніяльних Земельних Управ до того часу, доки налагодиться правильне постачання цим підприємствам селянського сирового продукту. Норма необхідних для цукроварень і гуралень участків землі встановлюється Земельними Управами і стверджується Народнім Міністерством Земельних Справ.

27. Всі інші землі, не зазначені в §§ 21—26 переходять до порядкування Земельних Управ і складають запасний земельний фонд Української Республіки.

28. Одночасно з землями від бувших власників переходить до розпорядження Земельних Управ живий і мертвий сільсько-господарський реманент, за винятком тієї кількості його, котра необхідна для ведення приватного господарства чи торгових і промислових підприємств, згідно §§ 21, 23, 24, 25 і 26 цього закону.

Примітка: Сільсько-господарський реманент передається в гуртове користування трудових сільсько-господарських спілок, в користування котрих буде дано участки землі. Порядок передачі й користування реманентом устанавляються окремим законом.

29. З земель, призначених для приватно трудового користування в першу чергу задовольняються потреби місцевого малоземельного та безземельного хліборобського населення, а в другу чергу задовольняються потреби місцевого не хліборобського і немісцевого населення.

Примітка: Малоземельними вважаються такі хліборобські господарства, площа котрих не задовольняє споживчих потреб їх семей при веденню господарства звичайним для своєї місцевости засобом.

30. Культурні хліборобські господарства передаються неподільними в користування селянам, які мають об'єднатись в грудові хліборобські спілки. Організація спілок провадиться Повітовою Земельною Управою по нормальному статуту, виробленному Міністерством Земельних Справ.

31. Плантації цукрових буряків і інших культурних рослин, за якими буде визнаю особливе значіння, можуть бути одведені Земельними Управами в приватно трудове користування з умовою не зменшувати посівну площу цих культур.

32. Племенні розсадники, пітомники, насінюві та селекційні господарства переходять в цілому в порядкування Земельних Управ, котрі або самі ведуть хазяйнування, або передають їх органам місцевого самоврядування, науковим закладам та хліборобським спілкам.

33. Землі, які залишаються після наділення місцевого населення доки буде вироблений центральними органами земельної реформи план розселення і переселення, можуть даватись в тимчасове користування місцевому населенню поверх наділених норм, на умовах, встановлених Земельними Управами.

34. Угоддя як луги, вигони, пасовиська і инш., які не

входили в загальний плодозмін на громадських землях і на землях надільного фонду, цієї ж категорії, можуть zostаватись, по постанові громади, в громадському неподільному користуванню.

35. До сільських громад переходить право розпорядження і використання тих природних цінностей землі, котрі мають загальне значіння належали бувшим землевласникам і були в сервітутному користуванні селян, себ-то: ставки, річки, ~~каменоломні~~ торфяники то що. Порядок користування означеними цінностями устанавляється Земельними Управами.

36. Про умови порядкування і користування землями муніципальних (міста, містечка, поселки) устанав має бути видано окремого закону.

Голова Ради Народніх Міністрів **В. Чеховський.**

Народній Міністр Земельних Справ **М. Шановал.**

ЗАКОН ПРО ЛІСИ

В Українській Народній Республіці.

Постанова Ради Міністрів

що до Закону про ліси Української Народньої Республіки від
10 Січня 1919 року.

Рада Міністрів Української Народньої Республіки постановила:

1. Долучений до цього „Закон про ліси Української Народньої Республіки“ ухвалити і в життя перевести по телеграфу.

2. Доручити Міністрові Земельних Справ:

а) пояснити основи цього закону в інструктивному порядку,

б) установити правила переходу нелісових земель до Лісового Фонду і лісових—до Земельного Фонду,

в) скласти урядові органи для опису і прийому лісів і майна в бувших приватних і ин. лісах, руководити ними і контролювати їх,

г) скласти Комісію для негайного вироблення основного Лісового Статуту Української Народньої Республіки,

д) перетворити на основі окремого Статуту Лісовий Департамент Міністерства Земельних Справ в „Головну Лісову Управу Української Народньої Республіки“.

Голова Ради Народніх Міністрів В. Чех вський.

Народній Міністр Земельних Справ М. Шаловал.

Посвідчую: Державний Секретарь М. Корчинський.

10 січня 1919 р.

Іменем Української Народньої Республіки затверджуємо.
10 Січня 1919 року.

Голова Директорії: В. Винниченко.

Члени: Петлюра, Андрієвський.

Член Секретарь: Ф. Швець.

Посвідчую: Державний Секретарь: М. Корчинський“.

ЗАКОН ПРО ЛІСИ

В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ РЕСПУБЛІЦІ.

Р О З Д І Л І.

Загальні положення.

1. Всі приватні (між ними монастирські, церковні та інші) і громадські ліси та лісові площі зо всіма угоддями, а саме: лугами, пасіннями, торф'яниками, річками та інш., що заключені в межах лісових участків і були в системі дотеперішнього лісового господарства, а також землі, котрі не здатні до сільсько господарської культури, а пригодні тільки для лісо-розведення, з виданням цього закону стають власністю Української Народньої Республіки і разом з державними лісами складають її Лісовий Фонд.

Примітка: До Лісового Фонду не залічуються дозволені до розкорчовки лісові участки, що набуті трудовими господарями.

2. Разом з лісами та лісовими площами і на тих же підставах у власність Республіки переходять лісові будівлі і споруди лісо-господарського значіння—мости, шляхи, дренажи, телефони, пожежні башти, сторожки, помешкання для адміністрації, робітників та інше.

3. Всі згадані в ст. 1 та 2 ліси, лісові площі й інше переходять у власність Республіки без викупу.

4. Завідування та розпорядження Лісовим Фондом з часу видання цього закону переходить до Уряду Республіки, за винятком нищепоказаних лісових одиниць, відносно яких Урядові належить право догляду та контролю.

5. До окремих лісових одиниць, право порядкування та

користування якими може бути залишено за їх дотеперешніми господарями, залічуються:

а) лісові участки площею не більш 15 десят., які належать трудовим господарям або знаходяться в користуванні як дачні участки (не більш 5 десятин).

Примітка: При відібранні до розпорядження Республіки дрібних лісових участків, коли вони були головним джерелом для прожитку, їх бувшим власникам повертається корнева вартість лісу, а також втрати і видатки на закультивовані участки лісу, оскільки бувший власник ще не користувався добутками від насаженого лісу.

б) Ліси, які до цього часу належали громадським самоврядуванням (городам, земствам, то-що) та селянські націльні ліси.

6. Лісові участки, що знаходяться далеко від великих лісових комплексів і котрі по причинах технічного характеру або по яких других не будуть визнані об'єктами самостійного лісового господарства, можуть бути передані до порядкування місцевих сільських громад, других органів самоврядування або наукових та інших подібних інституцій. До цієї-ж категорії лісових участків залічуються: парки, лісові пам'ятники природи, науково досвідні участки і т. п.

7. В користуванні та розпорядженні бувших лісовласників залишаються необхідні садибні участки землі, не більш трудової норми, з будівлями для прожитку власникові та його сім'ї, а також участки під господарсько-промисловими та заводськими підприємствами, як що такі підприємства Уряд не визнає потрібним придбати по справедливій оцінці.

8. Відносно порядку зарахування до Лісового Фонду лісів та лісових площ, що належать громадянам чужоземних держав, буде видано окремого закона.

Р О З Д І Л І І

Основи користування лісами.

9. Всі складані до видання цього закону бувшими приватними лісовласниками чи урядовими інституціями акти і договори про користування як лісами так і іншими площами.

що входять в склад Лісового Фонду, мають бути переглянуті відповідними державними установами, котрим належиться право скасування, зміни, припинення чи відновлення актів та договорів.

10. Державне лісове господарство має на меті:

а) охорону і поліпшення лісового деревостану.

б) зберегання лісів від нераціонального і недоброцільного користування.

в) збільшення продуктивності лісового ґрунту

г) поширення площі лісів.

д) задоволення всіх різноманітних потреб в лісових матеріалах і продуктах державних та громадських установ, місцевого населення, промисловости та інших.

11. У всіх лісах, що входять в склад Державного Лісового Фонду, заводиться правильне лісове господарство і відпуск лісу робиться або на основі планів господарства (в лісах упорядкованих), або на основі періодичних обрахунків (в лісах неупорядкованих).

12. Нелісові площі, що зараховані до Лісового Фонду, мають бути залісені в найближчий час.

13. В лісах, що знаходяться під орудою органів державного лісоуправління, організується розробка лісу державно-господарським засобом.

Примітка. До налагодження організації державного господарства Уряд може передавати ліс в розробку органам громадського самоврядування, кооперативам, приватно-громадським організаціям, трудовим артілям, то-що, а також приватним особам.

14. З лісів, що знаходяться під орудою органів державного лісоуправління, відпуск лісу на пні і лісу розробленого провадиться як з торгів, так і без торгів.

15. Без торгів відпуск лісу допускається по риночних, твердих або по таксових цінах.

16. По риночних та твердих цінах відпуск лісу допускається для задоволення потреб державних, громадського самоврядування, кооперативів та місцевого населення.

По таксових цінах ліс відпускається для народніх шкіл і інших культурно-просвітних установ та лікарень, а також

для задоволення власних потреб трудових мас місцевого сільського населення.

Сім'ям козаків республіканського революційного війська, а також найбільш незаможним колам населення (вдовам, інвалідам, погорільцям, то що) ліс відпускається з пониженням таксових цін.

Порядок зазначених тут отпусків встановлюється окремою інструкцією Міністра Земельних Справ.

17. Цни на ліс—таксові і тверді—виробляються губерніяльними органами державного лісоуправління при участі місцевих органів самоврядування, а стверджуються: таксові ціни—Головною Лісовою Управою, а тверді—Міністром Земельних Справ по згоді з Міністрами Народнього Господарства та Финансів.

18. З лісів, що входять в Державний Лісовий Фонд і знаходяться в користуванні ріжних установ чи особ, відпуск провадиться для задоволення як їх власних потреб, так і інших—під контролем державним.

Р О З Д І Л І І І.

Органи державного лісоуправління.

19. Всім Лісовим Фондом Республіки відає Головна Лісова Управа при Міністерстві Земельних Справ.

20. Головна Лісова Управа має свій окремий бюджет, яким орудує в загальному порядку, що є встановлений для центральних державних установ республіки.

21. Державними лісовими інституціями на місцях являються існуючі законні органи державного лісоуправління. Необхідні нові місцеві інституції мають бути утворені на підставі окремого закону.

22. Прийом лісів до державного лісоуправління покладається на існуючі органи лісоуправління та на Земельні Управи, а також на тимчасові державні лісові інституції, що мають бути утворені.

23. Порядок прийому лісів, організація лісоуправління та порядок ведення лісового господарства в їх установлюються окремою інструкцією Міністра Земельних Справ по згоді з Державним Контрольором.

УНІВЕРСАЛ

Директорії Української Народньої Республіки до трудового селянства.

Громадяне-Труженики!

Визволивши Вас од тяжкого ярма гетьманського та московських панів, Директорія дає Вам закони про землю та ліси.

Тяжке лихо було впало на Ваші голови, але славне республіканське військо під нашим проводом довершило велику народню справу і тепер трудовий народ України має надію пережити лиху годину і взятись до культурної роботи на вільній землі Української Республіки.

Директорія з великою радістю заявляє, що земля переходить в руки трудового народу, але Директорія вимагає порядку і ладу.

Земельні Управи—сільські, волосні, повітові і губерніальні під проводом Народнього Міністерства Земельних Справ упорядкують земельні діла і наділять по закону що кому слід, вкажуть як до діла взятись в доброму порядку.

Приложить же свій спасений труд до визволеної землі, окрепленої кровію борців за щастя і волю України. Пошануйте тих, хто пішов на велику боротьбу за свободу в таку лиху годину і хай од Вашого імени завзяті козаки нашої Республіканської армії получать народню нагороду за пролиту кров і тяжкі труди. Директорія призначила допомогу нагороду козакам Республіканської армії, що до кінця стоятимуть вірою і правдою за Українську Республіку, і

20 коп.

IV

58 202

хай увесь народ широю душою полякує тим, хто і життя не пожалів та пішов обороняти всенародню волю і землю.

Народня правда взяла верх над ворогами і хай усі знають, що трудовий Український народ зуміє в ладу й порядку далі життя своє влаштувати.

Хай же процвіте народня земля добром і достатком на щастя України і вільне трудове життя Ваше і Ваших дітей.

Директорія Української Народньої Республіки: В. Винниченко, С. Петлюра, Ф. Швець, Андрієвський, А. Макаренко.

Міністр Земельних Справ: М. Шаповал.

10 Січня, 1919 року.

Київ.

Львівська бібліотека
АН УРСР
№ 58202

Львівська державна
наукова бібліотека
№ 2495

Друкарня Р. К. Луоковського.

СНАКНИГА

198
2495

24915y אין